

Tymczasem w większości przypadków właścicielem rowów melioracyjnych jest Skarb Państwa, w ramach którego mieniem tym gospodaruje Starosta Powiatu, a Gmina w ramach Budżetu i dotacji celowej dofinansowuje działanie Spółki Wodnej w zakresie utrzymania urządzeń melioracji szczegółowych, w tym. m.in. rowów melioracyjnych.

Zadania Spółki Wodnej

Działalność Spółki Wodnej reguluje ustawa Prawo wodne a dokładnie dział X ustawy, który stanowi m.in. „Spółki wodne są niepublicznymi formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne na zasadzie dobrowolności i mają na celu zaspokojenie wskazanych przepisami ustawy potrzeb w zakresie gospodarowania wodami”⁽¹⁾, „Jeżeli osoby fizyczne lub prawne niebędące członkami spółki wodnej oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej odnoszą korzyści z urządzeń spółki wodnej lub przyczyniają się do zanieczyszczenia wody, dla której ochrony spółka wodna została utworzona, są obowiązane do ponoszenia świadczeń na rzecz tej spółki”⁽²⁾, „Nadzór i kontrolę nad działalnością spółki wodnej sprawuje właściwy miejscowo starosta”⁽³⁾.

Do podstawowych działań spółki wodnej w zakresie robót utrzymaniowych należy konserwacja rowów melioracyjnych poprzez ich wykoszenie oraz odmulenie z odpowiednim ukształtowaniem dna oraz naprawa niesprawnych systemów drenarskich.

Działania Gminnej Spółki Wodnej w zakresie utrzymania urządzeń melioracji szczegółowych w tym rowów melioracyjnych finansowana jest z składek członkowskich oraz różnych form dofinansowania/dotacji.

Trochę danych statystycznych czyli liczby, cyfry, wyliczenia.

Gmina Długoleka to jedna z największych gmin wiejskich w Polsce o powierzchni prawie 213 km², z aż 41 sołectwami, w których zameldowane jest ponad 37 tys.⁽⁴⁾ mieszkańców. Zgodnie z danymi ewidencyjnymi do spółki należą 33 sołectwa a liczba członków to 1 680. Na terenie Gminy Długoleka zinwentaryzowane jest 195 km rowów melioracyjnych oraz prawie 3 466 ha gruntów zmeliorowanych⁽⁵⁾.

Jak to przekłada się na naszą codzienność?

Na bazie roku 2024⁽⁶⁾ bilans środków finansowych przeznaczonych na utrzymanie urządzeń melioracji szczegółowych na terenie gminy Długoleka przedstawia się następująco: składki członkowskie stanowią 11% budżetu Spółki, dotacja Gminy stanowi 76% budżetu, dotacja Starosty stanowi 4% budżetu, dotacja wojewody stanowi 9% budżetu Spółki. Powyższe przełożyło się na utrzymanie prawie 24km rowów melioracyjnych, naprawę sączków, zbieraczy na 7,0 ha terenów zdrenowanych, konserwacji dwóch stawów.

Wspólna odpowiedzialność

Na koniec warto zacytować art. 205 ustawy Prawo wodne, „utrzymanie urządzeń melioracji wodnych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy [...] – do tej spółki”.

A więc drodzy mieszkańcy, każdy jest odpowiedzialny za sprawne działanie systemu melioracyjnego nawet wtedy, gdy nie płaci składek i bezpośrednio nie widzi np. rowu za ogrodzeniem czy drenowania na swoim użytku. Gmina nie jest w stanie finansować w pełni potrzeb w zakresie utrzymania urządzeń melioracji szczegółowych, a wszystkie środki finansowe, które pozyskuje Spółka Wodna, stanowią jedynie procent potrzeb. O ile sami nie będziemy dbać o mienie nas otaczające – czy to w formie czynnej (praca w terenie), czy w formie finansowej wspierając działania Spółki – nie możemy mieć pewności, że systemy melioracyjne będą w każdym terenie i w każdych warunkach działały sprawnie.

^(1,2,3) – art.441 pkt 1, art. 454 pkt 1, art. 462 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2025 r. Prawo wodne (Dz.U.2024 poz. 1087)

⁽⁴⁾ – dane własne Gminy

^(5,6) – dane z Gminnej Spółki Wodnej